

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 07.02.2023

§ 10

Siivousmääräys ja uhkasakon asettaminen

7868/11.03.00.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Ympäristönsuojelutarkastaja, Sanna Ukkola, p. 044 716 1295

Valvontainsinööri, Jussi Liimatainen, p. 044 482 6707

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

1.määrää [REDACTED] poistamaan 31.5.2023 mennessä kiinteistön [REDACTED] pihalla ja kuisteilla sekä puutarhakatoksessa kasoissa olevat jätteet ja jätteeksi luokiteltavat tavarat:

-Tiiliaidan kulmassa tontin sisäänkäynnin vieressä olevat kasat (sanomalehdet, tiskiallas, pulkka, auton rengas, nojatuoli, vaahtomuovipatja, muovipurkit ja tynnyrit, yms.).

-Kuistilla olevan puutarhakeinun ja siihen hylätyt muovipressut, tekstiilit, mikroaaltouunin, muovituolit, laatikot ym. sekä vanhat huonekalut (arkku, lipasto, hyllykkö, tuoli), muovitynnyrillinen muovipurkkeja ja kanistereita, pyöräkelkan ym. tavarat.

-Tontin luoteiskulmassa olevasta avoimesta puutarhakatoksesta: rikkiäiset polkupyörät, sanomalehdet, puiset terassilaatat, rottinkikorit ja -

kalusteet, ja muut sekalaiset tavarat.

-Pihalla olevan mustan jätesäkillisen muovipurkkeja, tamppaustelineeltä suuren lemmikkihäkin, grillikatoksen seinustalta pyöränrunгон ja -kumeja, muovilaatikollisen sekalaista jätettä ja valokatelevyn sekä talon seinän vierustalla olevat sekalaiset tavarat.

-Fiat Punto merkkisen henkilöauton, rekisteritunnus [REDACTED].

-Auton ympärillä sekä auton ja aidan välisellä alueella olevat jätteet.

-Jätteet ja jätteeksi luokiteltavat tavarat tulee toimittaa luvan omaaville vastaanottajille.

2.asettaa edellä kohdassa 1 mainitun veloitteen tehosteeksi kolmentuhannen (3 000) euron suuruisen uhkasakon siltä varalta, että määräystä ei noudateta;

3.määrää [REDACTED] poistamaan 31.5.2023 mennessä kiinteistön [REDACTED] pihalla olevan pressukatoksen sekä parveketta ja kuisteja peittävät pressut;

4.asettaa edellä kohdassa 3 mainitun veloitteen tehosteeksi tuhannen (1000) euron suuruisen uhkasakon siltä varalta, että määräystä ei noudateta;

5.tekee asiasta ilmoituksen Maanmittauslaitokselle, jotta pääveloitetta koskeva merkintä voidaan tehdä kiinnityksistä pidettävään rekisteriin;

6.velvoittaa kiinteistönomistajan uhkasakkolain 18 §:n mukaisesti kiinteistön käyttöoikeutta luovuttaessaan ilmoittamaan luovutuksen saajalle veloitteesta ja uhasta. Ilmoitus on tehtävä luovutuskirjaan otetuin maininnoin tai muutoin todisteellisesti. Kiinteistön omistajan tulee ilmoittaa Lahden rakennus- ja ympäristövalvonnalle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Lahden ympäristöpalveluiden toimesta on annettu useita kehotuksia jätteiden poistamiseksi kiinteistöltä osoitteessa [REDACTED] määräaikaan mennessä. Koska kiinteistöltä ei ole viimeisimmänkään kehotuksen mukaisesti poistettu jätteitä, asiassa ryhdytään hallinnollisiin pakkotoimenpiteisiin. Päätösehdotuksen mukaan kiinteistönomistajan on poistettava jätteet sekä pressukatokset kiinteistön piha-alueelta 31.5.2023 mennessä yhteensä 4 000 euron sakon uhalla.

Velvoitettava

Kiinteistön omistaja: [REDACTED]

Kohde: [REDACTED], kiinteistö [REDACTED]

Käsittelyvaiheet

Lahden rakennus- ja ympäristövalvonta on tehnyt aiemmin 27.8.2020 käynnin kiinteistöllä haittailmoituksen johdosta. Tuolloin kiinteistön omistajaan ei saatu yhteyttä ennen tarkastusta. Tarkastuksen johdosta lähetettiin 17.11.2020 kehoitus kiinteistön siivoamiseksi ja maisemaa rumentavien pressujen poistamiseksi. Kehotuksessa ilmoitettu uusi tarkastus pidettiin 11.3.2021. Annettua kehotusta ei ollut noudatettu.

Lahden rakennus- ja ympäristövalvonnalle on ilmoitettu elokuussa 2022 maisemaa rumentavista pressuista sekä pihan roskaantuneisuudesta. Asian selvittämiseksi Lahden rakennus- ja ympäristövalvonta teki tarkastuksen 14.9.2022, josta ilmoitettiin kiinteistön omistajalle 30.8.2022 lähetetyllä kirjeellä. Tarkastuksesta laaditussa muistiossa ja kehotuksessa (päivätty 20.9.2022) annettiin määräaika pihan siivoamiselle ja rikkiäisten pressujen poistamiselle ja autolle tarkoitetun pressukatoksen purkamiselle 8.11.2022 mennessä sekä ilmoitettiin uudesta tarkastuksesta 9.11.2022.

Tarkastuksella 9.11.2022 todettiin, ettei annettua kehotusta ollut noudatettu. Tarkastuksen johdosta ennettiin uusi kehotus (päivätty 17.11.2022) pihan siivoamiselle ja rikkinäisten pressujen poistamiselle ja autolle tarkoitetun pressukatoksen purkamiselle 31.12.2022 mennessä sekä varattiin kiinteistönomistajalle tilaisuus selityksen antamiseen (kuuleminen) ennen uhkasakon asettamista. Samalla ilmoitettiin uudesta tarkastuksesta 2.1.2023. Tarkastuksella 2.1.2023 todettiin, ettei annettua kehotusta ole noudatettu.

Havainnot kiinteistöllä

Tarkastuksilla havaittiin, että rakennusta osin peittävät pressut ovat etenkin parvekkeella haurastuneet riekaleisiksi. Samoin pihalla oleva pressuautokatos ja siinä olevan auto päällä olevat pressu ovat hajonneet. Sisäänkäyntikatos on peitetty uudella ehjällä pressulla.

Lisäksi havaittiin, että pihalla ja kuisteilla sekä puutarhakatoksessa on kasoissa jätteeksi luokiteltavaa tavaraa. Tiiliaidan kulmassa tontin sisäänkäynnin vieressä olevassa kasassa on ainakin useita muovikassillisia sään pilaamia sanomalehtiä, tiskiallas, pulkka, auton rengas, nojatuoli, vaahtomuovipatja, muovipurkkeja ja tynnyreitä, risujen ja polttopuiden kanssa sekaisin. Kuistilla oleva puutarhakeinu on täynnä siihen hylättyjä muovipressuja, tekstiilejä, mikroaaltouuni, muovituolien, laatikoiden ym. lisäksi. Kuisteilla on myös vanhoja huonekaluja (arkku, lipasto, hyllykkö, tuoli), muovitynnyrillinen muovipurkkeja ja kanistereita, pyöräkelkka ym. tavaraa. Tontin luoteiskulmassa oleva avoin puutarhakatos on täynnä tavaraa: useita rikkinäisiä polkupyöriä, sanomalehteä, puisia terassilaattoja, rottinki koreja ja kalusteita, ja muuta sekalaista tavaraa. Pihalla on myös musta jätesäkillinen muovipurkkeja, tamppaustelineellä suuri lemmikkihäkki, grillikatoksen seinustalla pyöränrunko ja -kumeja, pieni

muovilaatikollinen sekalaista jätettä ja valokatelevy sekä talon seinän vierustalla sekalaista tavaraa.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien tietojen mukaan pihalla olevan henkilöauton seuraava määräaikaikatsastus olisi tullut tehdä 29.1.–29.5.2008. Auton ympärillä ja auton ja aidan välisellä alueella on sekä saaveissa ja astioissa että irrallaan sekalaista roskaa, kanistereita ja tynnyri.

Kuuleminen

Koska annettua siivouskehotusta ei ole määräaikaan mennessä noudatettu, on asiassa aloitettu hallinnolliset pakkotoimenpiteet. Kiinteistön siivousmääräyksen tehostamiseksi esitetään uhkasakon asettamista. Ennen uhkasakon asettamista kiinteistönomistajalle on lähetetty selityspyyntö (kuulemiskirje) 17.11.2022 liittyen pakkokeinojen käyttämiseen.

Kiinteistönomistaja ei ole antanut selitystä.

Päätöksen perustelut

Jätelain (646/2011) 72 §:n roskaamiskiellon mukaan ympäristöön ei saa jättää jätettä, hylätä koneita, laitteita, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää aineita siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. Jätelain 73 §:n mukaan roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue.

Jätelain 13 §:n mukaan jätettä ei saa hylätä eikä käsitellä hallitsemattomasti. Jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä tai muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Jätelain 5 §:n mukaan jätteellä tarkoitetaan ainetta tai esinettä, jonka sen haltija on poistanut käytöstä tai aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan käytöstä.

Jätelain (646/2011) 72 §:n roskaamiskieltoa sovelletaan hallituksen esityksen 199/2010 mukaan myös sellaiseen esineeseen ja aineeseen, joka ei kiistatta ole jätettä, mutta joka sen kunnon, huolenpidon puutteen tai sijaintipaikan perusteella voidaan päätellä hylätyksi tai käytöstä poistetuksi.

Jotta jätteen tai esineen jättäminen tai aineen päästäminen ympäristöön olisi roskaamista, edellyttää se säännöksessä mainittua seurausta, joita ovat epäsiisteys, maiseman rumentuminen, viihtyisyyden väheneminen, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaara tai muu niihin rinnastettava vaara tai haitta. Seurausten todentamiseen ei ole objektiivisia kriteerejä, vaan esimerkiksi epäsiisteysdeksi, maiseman rumentumiseksi tai viihtyisyyden vähenemiseksi katsotaan sellaiset seuraukset, jotka yleisesti koetaan häiritseviksi.

Kiinteistöllä varastoitu ajoneuvo, joka on liikennekäytöstä poistettu ja viimeisen katsastuksen määräajan umpeutumisen on yli kaksi vuotta tai ajoneuvo, jonka korjauskulut ylittävät sen arvon eikä korjaaminen ole todennäköistä, on jätettä. Romuajoneuvon jäteluonteen määrittelyssä on huomioitu jätelain jätteen määritelmä (Jätelaki (646/2011) 5 §) ja Suomen ympäristökeskuksen ohje "Käytettyjen ajoneuvojen vienti Suomesta", jossa on määritelty ajoneuvon luokittelua jätteeksi kansainvälisissä jätesiiroissa. Kiinteistöllä olevasta ajoneuvoista aiheutuu jätelain 13 §:ssä tarkoitettua roskaantumista sekä jätelain 72 §:ssä tarkoitettua epäsiisteys, maiseman rumentumista ja viihtyisyyden vähentymistä. Jätelain 75 §:n mukaan

kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi määrätä siivoamisvelvollisen täyttämään velvollisuutensa.

Ajoneuvon jäteluonteen lisäksi ajoneuvon poistaminen pihalta on tarpeen, sillä pitkään ulkosäilytyksessä olleesta käyttämättömästä ja huonokuntoisesta ajoneuvosta voi aiheutua ympäristönsuojelulain (527/2014) 16 §:ssä ja 17 §:ssä kiellettyä maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Roskaantunut kiinteistö sijaitsee 1-luokan vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella.

Valvontaviranomainen voi jätelain 126 §:n nojalla

- 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaista menettelyä tai määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa sekä
- 2) määrätä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta aiheutunut haitta.

Jätelain 129 §:n mukaan valvontaviranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, jätelain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään tai kielletään.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 168 §:n mukaan kevyen rakennelman ja pienehkön laitoksen tulee terveellisyydeltään, turvallisuudeltaan ja ulkoasultaan täyttää kohtuulliset vaatimukset. Rakennelman ja laitoksen tulee sopeutua ympäristöön eikä se saa olla haitaksi liikenteelle.

Kunnan rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä tämän pykälän vastaisen rakennelman tai laitoksen poistettavaksi tai muutettavaksi vastaamaan lain vaatimuksia.

Lahden kaupungin rakennusjärjestyksen kohdan 3.15 mukaan vajat, rakennelmat ja laitteet kuten varastot, puutarhamajat, kasvihuoneet, uimaltaat, maakellarit, jätekatokset, aitaukset, kompostorit ja muut vastaavat on sijoitettava kiinteistölle siten, etteivät ne aiheuta haittaa naapurille eivätkä rumenna ympäristöä. Jos rakennelma ei täytä vaatimuksia, rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä rakennelman poistettavaksi tai muutettavaksi vastaamaan vaatimuksia. Jos rakentamiseen ei ole naapurin suostumusta silloin kun se tarvitaan, rakennusvalvontaviranomainen voi naapurin kirjallisesta vaatimuksesta velvoittaa, että ilman lupaa rakennettu rakennelma siirretään. Muun muassa pressukatos ja -telta ovat ympäristöä rumentavia erityisesti asemakaava- sekä ranta-alueella.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta katsoo, että uhkasakon asettaminen siivousmääräyksen tehostamiseksi on tarpeen, koska siivoukseen veloitettu ei ole korjannut lainvastaista menettelyään kehotuksista huolimatta. Uhkasakon asettamista ei voida pitää ilmeisen tarpeettomana.

Uhkasakkolain (1113/1990) 6 §:n mukaan uhkasakko asetetaan määräämällä päävelvoite asianosaisen noudatettavaksi sakon uhalla. Kunkin päävelvoitteen tehosteeksi on asetettava eri uhkasakko. Asettamispäätöksestä on käytävä selvästi ilmi, mihin asianosainen on veloitettu ja milloin, mihin mennessä tai mistä lähtien päävelvoitetta on noudatettava.

Uhkasakkolain 7 §:n 1 momentin mukaan uhkasakko voidaan kohdistaa vain sellaiseen asianosaiseen, jolla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta.

Uhkasakko on kohdistettu kiinteistönomistajaan, jolla on asianosaisena tosiasiallinen ja oikeudellinen mahdollisuus huolehtia velvoitteen noudattamisesta. Kiinteistönomistaja on vastuussa kiinteistön

roskaantumisesta. Koska asiassa ei ole ilmennyt sellaisia seikkoja, joiden perusteella kiinteistön piha-alueelta jätteiden poistamista olisi pidettävä kohtuuttomana, tulee siivoustoimet suorittaa kiinteistöllä vaadittuun määräpäivää mennessä. Uhkasakon suuruutta ja määräaikaa harkittaessa on otettu huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus ja muut asiaan vaikuttavat asiat (Uhkasakkolaki 8 §).

Uhkasakkolain 18 §:n mukaan, milloin uhkasakko, teettämisuhka tai keskeyttämisuhka on asetettu kiinteää tai irtainta omaisuutta koskevan päävelvoitteen tehosteeksi, velvoitetun on omaisuuden tai sen käyttöoikeuden luovuttaessaan ilmoitettava luovutuksensaajalle, minkälainen päävelvoite ja uhka sitä koskee. Velvoitetun on lisäksi ilmoitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Päätöksen täytäntöönpano

Tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Sovelletut oikeusohjeet

Jätelaki (646/2011): 5 §, 13 §, 72 §, 73 §, 75 §, 126 §, 129, 139 §

Ympäristönsuojelulaki (527/2014): 16 §, 17 §

Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL 132/1999): 168 §

Lahden kaupungin rakennusjärjestys 2013, kohta 3.15

Uhkasakkolaki 6–8 §, 18–19 §, 22–24 §

Hallintolaki (434/2003): 32–34 §, 36 §

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Toimenpiteet

Ote:

Kiinteistönomistajan todisteellinen tiedoksianto saantitodistuksin

Lainvoimainen ote:

Maanmittauslaitos / Kirjaamo